

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: CIRU ECONOMU

Licențiat în drept din Paris, Procuror-General la Înalta Curte de Casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESADESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an, în România	35 lei
6 luni	18 "
3 luni	9 "
Străinătate: 40 lei pe an, 20	6 luni

*Apare de două ori pe săptămână
sub direcțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

Redacția & Administrația

București, CALEA RAHOVEI—5

Lângă Palatul Justiției

TELEFON № 1698

S U M A R

Cesiunea cambiei după scadență (Art. 281—it. 260) de
d-l C. N. Toneanu.

JURISPRUDENȚĂ:

Judecătoria Ocolului III București: *Sotir Naum cu
G. Stroica.*

Bibliografie.

CESIUNEA CAMBIEI DUPA SCADENTA

(ART. 281—it. 260).

I. Cestiunea de a se ști dacă girul după scadență transmite sau nu posesorului ei acțiunea cambiară, a făcut în Italia obiectul celei mai înviersunate controverse în doctrină și jurisprudență și face și la noi, ca o consecință firească, fiind că avem aceeași dispoziție de lege.

II. Pentru ca să dăm o idee de această controversă, să arătăm mai întâi doctrina și jurisprudența *pro* și *contra*:

1. Pentru opiniunea că girul după scadență transmite giratarului-cesionar și acțiunea cambiară avem:

In doctrină:

Vidari, t. VII, p. 6643 și urm., precum și în *Legge* 1902, II, p. 46 și 1904 p. 249; **Sacerdoti** Dirit-Comm. 1888 col. 635; — **Gianini**, La cambiale comme titolo esecutivo No. 32; — **Bolaffio**: Note, *Temi-Venet.* 1902, p. 409 și 1903 p. 830; — **Mattirolo**, Trattato di Diritto giud. civ. Vol. V, No. 322; — **Supino**, Diritto-Comm. V. XIX, 1901, col. 842; — **Avv. Antonio Brunetti**, nota la sent. Ap. Brescia din 1 August 1905: *Rivista di Diritto-Comm., Industr. etc.* 1906, II, 146.

In jurisprudență:

Cas. Palermo 2 dec. 1890: *Foro-Italiano*, Rep. Voce Falimento, Effeti cambiarii, No. 110;

— **A. Milano**, 30 Maiu 1892: *Monit. Trib.* 1892, 959; — **A. Torino** 18 Februar 1893: *Foro-Ital.* 1893, I, 978; — **Cas. Palermo**, 5 Dec. 1895: *Legge* 1896, 5 și *Diritto-Comm.* 1896, XIV col. 45; — **Cas. Torino**, 10 Dec. 1898: *Foro Ital.* 1898, I, 287 și *Diritto-Comm.* XVII, 1899, col. 269; — **Cas. Napoli** 10 Dec. 1900: *Foro Ital.* 1901, I, 218 și *Diritto-Comm.* XIX col. 276; — **A. Aquila**, 3 Febr. 1903 *Giuris.-Abruzesse*, 1903, 17; — **A. Luca** 13 Febr. 1903: *Temi-genov.* 1903, 253; — **A. Brescia** 1 Aug. 1905: *Rivista di Dir. Com. etc.* 1906, II, 146.

2. Pentru opiniunea că girul după scadență nu transmite acțiunea cambială avem:

In doctrină:

Cos. Vivante, Trattato, Vol. 2, No. 892; — **Calavresi**, La cambiale p. 38 text și notă; — **Giorgi**, Teoria delle oblig. VI No. 216; — **Acci**, *Giurispr.-Ital.* 1899, I, 1, 79; — **Prof. Toma Stelian**, la curs; — **Roco**, *Diritto-Comm.* 1897 col. 161.

in jurisprudență:

Cas. Torino, 22 Iulie 1887: *N. Pârvolescu și Radian*, Cambia și acț. cambiară Fasc. 5° p. 162—167; — **Cas. Firenze** 14 Iunie 1888, *Temi-Veneta* 1888 p. 333; — **A. Palermo**, 7 Iulie 1890: *Foro-Ital.* 1890, I, 1150; — **A. Palermo** 17 Iulie 1890: *Giurispr.-Ital.* 1890; — **Cas. Roma** 27 Maiu 1894, *Monit.-Trib.* 1895, 4; — **A. Palermo**, 11 Sept. 1896: *Diritto-Comm.* XV col. 128; — **Cas. Română** s. II, 3 Iulie 1896: *Bulet.* p. 1127; — **A. Roma**, 27 Martie 1894: *Giurispr.-Ital.* 1895, 298 și *Diritto Comm.* 1895, XIII col. 568 și 144; — **A. Genova**, 28 Dec. 1897: *Diritto-Comm.* XVI col. 133; — **A. București** s. II, 31 Maiu 1901: *Dreptul* No. 56 din 1901 p. 571; — *Trib. Brăila* s. I, 26 Aprilie 1901: *Dreptul* No. 61 din 1901 p. 614; — **A. Venezia** 28 Iunie 1901: *Temi* 1902 p. 417; — **A. Milano**, 10 Decembrie 1902: *Monit.-Trib.* 1902, 74; — **Cas. Firenze** 14 Aprilie 1902: *Temi* 1902 p.

409; — **A. Venezia** 7 Oct. 1903: *Temi Veneta* 1903 p. 830 și *Curier-Judiciar* No. 17 din 1904; — **Cas. Roma**, 18 Aug. 1903: *Consil.-Comm.* 1903, 298; — **A. Roma**, 29 Mart. 1904: *Foro-Ital.* 1904, I, 1029; — **Cas. Palermo**, 19 Aprilie 1904: *Giurisprud.-Ital.* 1904, I, 1, 1299; — *Trib. Neamț* 18 Decembrie 1904: *Curier Judiciar* No. 1 din 1906; — *Cas. Română* s. II, 24 Maiu 1905: *Curierul Judiciar* No. 1 din 1906.

III. Am reprodus mai sus aproape toată jurisprudența și doctrina *pro* și *contra*, pentru a se vedea că o întreagă literatură juridică s'a născut în jurul unui articol foarte simplu în cuprinderea lui, dând naștere la o adâncă controversă în detrimentul justițiabililor și al comerțului, în cât interese perfect identice au fost tratate deosebit de instanțele judecătorești, unii câștigând și alții pierzând după opinia instanței care a judecat.

Noi suntem perfect convinși că girul după scadență conservă giratorului-cesionar acțiunea cambiara contra debitorului și celor-lalți coobligați anteriori scadenței și credem că soluția aceasta este în interesul transacțiilor comerciale, ca posesorul cambiei cesionate să se bucure de rigoarea cambiara în încasarea creanței lui.

Mai înainte însă de a examina argumentele *pro* și *contra*, să vedem cari sunt sistemele diferitelor legislațiuni relativ la această cesiune (1).

În Franța, unde codicele de comerț, nu spune nimic, majoritatea scriitorilor și jurisprudența tind pentru validitatea girului după scadență și aceasta fie pentru motivul că legea permițând transferarea proprietății poliței (*lettre de change*) prin gir, nu face distincție între cele ajunse la scadență și cele neajunse; fie pentru că faptul scadenței, cum zic unii scriitorii, nu stinge obligațiunea cambiara, pentru a-i substitui o creanță care derivă dintr'o cambie, ci care din contră continuă să subsiste cu natura și caracterele sale, printre cari este și aceea de a fi transmisibilă prin gir.

Codicele italian din 1865 urmând exemplul articolului 151 codicele Albertin, a declarat prin art. 224 că girul după scadență se consideră ca *procură*, prin urmare tocmai opozitul sistemului adoptat în Franța de scriitorii și jurisprudența.

Codicele comercial belgian, mai recent, admitând girul unei cambii ajunsă la scadență, declară că în acel caz trasul poate opune cesionarului, excepțiunile ce i se cuvea în contra proprietarului cambiei în momentul scadenței (art. 26)

Același lucru este și în Anglia (art. 36 No. 2).

Din contră, legea germană (art. 16) și codicele Sviseran (art. 734) disting în această privință dacă

s'a făcut sau nu protest; în primul cas socotindu-se stinsă viața excepțională a titlului cambiara, girurile posterioare au numai efectul că „giratorul nu are de cât drepturile girantului său față cu acceptantul, traentul și acei cari au girat cambia până la protest. Incolo girantul nu e obligat pe cale cambiara“. Că apoi, dacă girul e pus după termenul în care trebuia să se facă protestul „giratorul câștigă față de tras drepturile ce rezultă din acceptațiune, care din întâmplare a avut loc, și drepturile de regres în contra aceluia cari după sus zisul termen au girat cambia“.

IV. Vom vedea acum cari din aceste sisteme le-a avut în vedere compilatorii proiectului actual al codului comercial italian de ce s'au ferit, și la ce au ajuns.

Comisiunea, repudiând sistemul codicelui din 1865 care considera girul după scadență ca *procură*, a propus un articol ast-fel conceput (248) „Posesorul unei cambii girată după scadență, pe lângă acțiunea contra aceluia care e direct obligat a o plăti, poate exercita acțiunea de regres contra trăgătorului și contra giranților anteriori protestului dacă acesta a fost făcut în timp util. În cas contrar acțiunea de regres poate să se exercite contra giranților posteriori scadenței și contra trăgătorului conform art. 321“. Proiectul definitiv schimbă apoi articolul propus de comisiune în art. 260 (rom. 281) și despre această schimbare, în raportul parlamentar se dă motivul ast-fel: „Proiectul nu acceptă distincția legii germane (pe care am expus'o mai sus) între cazul în care cambia a fost protestată regulat la scadență și cel-lalt în care posesorul nu a făcut protest, distincțiune care a dat loc la multe dificultăți, și mai bine corespunzând principiilor și adevăratelor trebuințe ale creanței cambiare stabilește că girul unei cambii deja ajunse la scadență produce numai efectele cesiunii“. Este adevărat că cu aceasta se justifică foarte vag schimbarea sistemului; poate legiuitorul a fost încoragiat de considerațiunile cari se fac sub imperiul codicelui francez, după cum am arătat mai sus (N. III) și în special de motivul că: trasul a dobândit dreptul de a plăti în ziua scadenței, și că deci trebuie să i se permită a opune toate excepțiunile ce ar fi putut opune girantului său în aceeași zi.

V. Există dar o diferență importantă între abrogatul art. 255 c. com. italian și articolul 260 actual (rom. 281); după primul articol girul după scadență se consideră ca o *procură*, după secundul din contră, girul transferă proprietatea cambiei, nu însă cu efectele girului regulat, ci cu acelea mai limitate ale cesiunii cari sunt in-

(1) Vezi: Prof. D. Supino: *Diritto-Comerc.* V. XVIII col. 842.

dicat în art. 1539 it. (1393), fără ca să fie trebuință a distinge între cazul în care a fost protest și acela în care n'a fost; că dacă în acest ultim caz, termenul protestului n'ar fi trecut încă, dreptul de a-l face ar trece giratarului. Girarea unei cambii scăzută producând dar efectele unei cesiuni, urmează că girantul va fi ținut numai ca să garanteze creanța la epoca cesiunii, nu însă — afară de convenție contrarie — să garanteze solvabilitatea debitorului. De alt-fel debitorul va putea opune giratarului toate excepțiunile ce le-ar fi putut opune girantului. Astfel precisată sistemul legiuitorului, *Supino* ⁽²⁾ zice că soluția cesiunii ce examinăm apare mult mai simplă, după cum de alt-fel rezultă din însăși litera art. 260 c. com. (rom. 281).

Girul zice acest articol, produce efectele unei cesiuni; or, cari sunt efectele cesiunii? Evident că sunt acelea de a transfera asupra cesionarului toate drepturile cedentului, cuprinse precum se vede în art. 1541 c. civ. it. (rom. 1396); accesoriile creanței, cum ar fi cauțiunile, privilegiile și ipotecile. Deci, dacă cedentul în baza cambiei avea dreptul de a lucra contra debitorilor pe cale de execuțiune (la italieni cambia fiind investită de lege cu puterea executorie, art. 323) pentru ce acest drept n'ar trece cesionarului? Concluzia se desfășoară așa de limpede și clar, că e miraculos că poate să rămâie dubioasă. Și totuși vedem scriitori autorizați și judecăți ale magistraturei supreme, primind teza contrarie, termină *Supino* după considerațiunile de mai sus.

Vidari ⁽³⁾ ca și *Supino*, se întreabă și el, dacă un gir pus după scadență valorând numai cesiune, nu transferă cesionarului și acțiunea cambiară care se cuvenea cedentului în momentul cesiunii? și pentru a rezolva cesiunea, el face distincția următoare: transmisă cambia cesionarului, efectele cesiunii pot să privească: sau *raporturile cesionarului cu debitorii și codebitorii cedați* (adică *subscriitorii cambiei*), sau *raporturile dintre cedent și cesionar*.

În *raporturile cu debitorii și codebitorii cedați*, cesionarul, posesor legitim al titlului poate să-l prezinte *la acceptare și la plată*, poate să *lucreze cambiarmen*t contra lor pe cale principală sau de regres, etc. În resumat, subscriitorii precedenți rămân obligați către cesionar precum erau obligați cambiarment către el. Din contră, față cu cedentul, cesionarul nu poate să valorifice nici un drept cambiară ci numai acelea ce sunt proprii cesiunii. Deci, de și cedentele ar

trebui să-și garanteze subsistența creanței cedate în timpul cesiunii — chiar când aceasta s'a făcut fără răspundere (1542 c. civ. it. rom. 1392) —; el însă nu e responsabil de solvabilitatea debitorului și codebitorilor cedați, de cât atunci când și-a luat obligația și numai până la concurența prețului de dânsul primit (art. 1543 c. civ. it.-rom. 1397). — În raporturile cesionarului cu terții, trebuie să notăm că chiar cesiunea unei cambii nu are efect de cât atunci când a notificat debitorului său codebitorilor cedați cesiunea, sau când debitorul său codebitorii au acceptat cesiunea cu act autentic (1539 c. civ. it.-rom. 1396). — De alt-fel cesiunea unei cambii în raporturile dintre cedente și cesionar corespunde cu girul cu clausă «*fără garanție* (art. 259 c. com. it.-rom. 280 al. 2)» pentru că atât cesionarul către cedent, cât și giratarul către girant, nu pot avea alte drepturi de cât din cesiune.

VI. Să resumăm toate argumentele opiniunii contrarii celei adoptate de noi.

1-*ul Argument*. Casația Firenze, raționează astfel ⁽⁴⁾ «girul după scadență este un gir impropriu se reduce la o cesiune» și deci, «desbrăcat girul, sau mai propriu transmisiunea cambiei scăzute, de titlul său cambiară, de gir și efectele sale și redus la titlul și numai la efectele cesiunii, urmează de aci că a încetat acțiunea zisă cambiară și proprie a girului și că cesionarul nu poate exercita de cât acțiunea ordinară a creanței cambiare... Deci consecința este că cesionarul cambiei scăzute nu poate să uzeze de extraordinarul mijloc al execuțiunii forțate conform art. 323 c. com. ital. (ceea ce nu există la noi) care e rezervată numai exercițiului acțiunii cambiare, iar nici de cum cesionarului căruia art. 260 (rom. 281) nu-i acordă acest drept.

2-*lea Argument*. — Girantul după scadență, poate opune posesorului și excepțiunile girantului ceea ce nu e compatibil cu repuziciunea procedurii executorie, admise de codicele italiene ca dependente de acțiunea cambiară.

3-*lea Argument*. — Din lucrările pregătitoare ale codicelui italian reese că sensul expresiunii art. 260 C. com. (281 rom.) este că cel care a devenit posesorul unei cambii prin gir pus după scadență nu mai are drepturi derivând din gir ci drepturi derivând dintr'o cesiune, căci ceea ce face girantele punând un asemenea gir este o cesiune pur și simplă. Că aceasta este sensul acestei dispozițiuni o învederează procedarea legiuitorului italian care redactând ast-fel precum este azi art. 260 a modificat proiectul preliminar

⁽²⁾ Loc cit.

⁽³⁾ Corso, t VII, No. 6616 și urm. și 6643 și urm.

⁽⁴⁾ Cas. Firenze, 14 Iunie 1888: *Diritto-Com.* 1899 col. 269.

în care se permitea acțiunea de regres într' o poliță venită prin gir după scadență în potriiva giranților anteriori ⁽⁵⁾.

4-lea *Argument*.—Articolul 277 C. com. (it. 256) care zice că proprietatea cambiei cu toate garanțiile și drepturile ce decurg dintr' inșa se strămută prin gir, este aplicabil numai la efectele girului pus în mod normal înainte de scadență, iar nu după scadență, iar mai în urmă prin art. 281 (it. 260) legiuitorul se ocupă în mod expres numai de efectele girului după scadență, ceea-ce ar fi fost inutil dacă în intenția lui ar fi fost ca tot după art. 277 C. com. (it. 256) să se reguleze și efectele acestui din urmă fel de gir ⁽⁶⁾.

5-lea *Argument*.—Rațiunea și litera legii nu permit exercițiul acțiunii cambiare aceluia care n'a contractat o legătură cambiară ci numai civilă, când lucrează în numele și interesul său în baza unui titlu de cesiune, iar nu ca reprezentant sau mandatar al unui obligat cambiar; apoi fiindcă: acțiunea cambiară e destinată a pune în mișcare raporturi juridice de obligațiuni cambiare, cari se nasc cu emiterea cambiei și se isprăvesc la scadența ei. Și în vederea tocmai a acestor raporturi și a serviciilor economice și juridice ce cambia e chemată a exercita în comerț în timpul dezvoltării sale, legea, în scopul de a asigura transmisiunea lesnicioasă, nu s'a limitat a face din ea un titlu privilegiat în condițiunile sale intrensece, ba încă atribuindu-i, la italieni autoritatea titlului executor, dând ast-fel posesorului un mijloc mai sigur și expeditiv, de a realiza valoarea la scadență. Că legea italiană prin art. 323 nu zice că cambia să fie *titlu executoriu*, ci că prin exercițiul acțiunii cambiare ea are *efectele titlului executoriu*. Și de aceea cambia de și prin natura sa e o *scriere privată* căruia i-ar lipsi forța probantă a actului public sau judecatului, totuși însă este asimilată titlului executor, întru cât servă a desfășura acțiunea cambiară, care împreună cu girul adevărat și propriu se transmite de la girant la giratar sau posesorul titlului în timpul scadenței. E vorba deci de o execuțiune privilegiată concedată *ad personam* și de care se poate folosi posesorul cambiei de la scadență și până durează acțiunea cambiară (5 ani), dar care nu e alt-fel transmisibilă. Și tocmai pentru aceste considerațiuni unele legislațiuni streine au declarat nulitatea girului după scadență, iar altele au limitat-o cu oare-cari indulciri, pe când codicele vechiu italian din 1865 o consideră ca procură. Codicele actual însă a avut în vedere exagerația unor atari reguli, fiindcă disparând acțiunea cambiară pe de altă parte însă cambia

remănea un titlu de creanță care ca orî ce altă creanță nu se putea să nu i se recunoască cesiunea fie pe act însuși, fie cu scriere separată. De aceea legiuitorul italian permițând girul tardiv, declară însă că el produce numai efectul cesiunii, negând ast-fel unui atare gir, puterea intrensecă și extrensecă născută din adevăratul gir relativ la natura titlului cambiar. — Că după litera legii conclusia n'ar putea fi alta. Legea zice că girul unei cambii deja scăzute produce numai efectele unei cesiuni și deci zice că *nu produce efectele girului cambiei făcut în periodul de la emisiune până la scadență*. Or, efectele cesiunii civile mai sus arătate sunt deosebite de ale girului adevărat al cambiei, fiindcă prin aceasta giratarul dobândește proprietatea cambiei și lucrează în numele său propriu prin efectul unui titlu autonom și independent de rapoartele anterioare petrecute între trăgător, acceptant, girant etc., cari figurau în cambie. Acțiunea giratarului se poate estinde la toți coobligații din cambie și girantele se garantează tot deauna și necondiționat acceptarea și plata cambiei la scadență. Deci, dacă acțiunea care se transmite de girant la giratar e deosebită de aceea pe care cedentele o transmite cesionarului, nu se poate fără o vădită contradicție să se considere identice efectele și într'un cas și într'altul și a da ast-fel celui dintâiu ca și celui l'alt exercițiul acțiunii cambiare ⁽⁷⁾.

Și tot în acest sens Curtea de apel Palermo, dă următorul raționament: După dispoziția art. 260, trebuie să se înțeleagă că după scadența cambiei nu se mai pot crea noi raporturi cambiare între girante și giratar și față cu acceptantul sau debitorul cedat. *Cambia scăzută e document și proba unei obligațiuni plătibilă în bani*, însă nu mai e titlu de credit cambiar circulabil în comerț. Și pentru că nu constituie o obligațiune cambiară, ci din contra produce numai efectul unei cesiuni, deci urmează a fi regulată după normele dreptului comun aplicabile cesiunii civile. Legea în asemenea împrejurări nu dă exercițiul acțiunii cambiare aceluia care n'a contractat o asemenea legătură, ci numai civilă; când lucrează în numele și interesul propriu pe baza unui titlu de cesiune iar nu ca reprezentant sau mandatar al unui obligat cambiar, lucrează prin efectul unui titlu autonom independent de raporturile anterioare petrecute între trăgător, emitent, girante, cari figurau în cambie. El are numai acțiunea ordinară a creanței, valorificându-și drepturile ca ori-care cesionar ⁽⁸⁾.

⁽⁷⁾ A. Roma 27 Martie 1895: Diritto-Comm. XVIII, 1895 col. 585.

⁽⁸⁾ A. Palermo 11 Sept 1896: Diritto-Comm. XV col. 132.

⁽⁵⁾ Trib. Neamt loc. cit.

⁽⁶⁾ Idem.

VII. Această opinie însă nu ni se pare fondată. Legiuitorul prin art. 281 (it. 260) zicând că girul după scadență produce numai efectul cesiunii, prin aceasta nu a ridicat cesionarului dreptul de a lucra cu acțiunea cambiară inerentă titlului cesionat lui. Din contra, legiuitorul a voit ca acest titlu să poată fi girat și după scadență, însă efectul girului să fie numai ca al cesiunii, adică să nu se creeze noi raporturi cambiale. Cesionarul este așezat pentru ori-ce consecințe juridice în locul cedentului și lui i se cuvin toate drepturile și acțiunile care se cuveneau cedentului în momentul contractului; fiind-că transmisiunea unei creanțe care se operă prin cesiune nu schimbă natura originară și intrensecă a creanței cedate. Dacă prin scadența cambiei raporturile juridice între toți cei ce figurează ca obligați rămân intacte și irevocabil fixate, posesorul cambiei are în momentul scadenței acțiunea cambiară pentru a realiza creanța dependente de titlul cambiară și conservă această acțiune în timp de 5 ani, timp după care numai, se prescrie acțiunea. Deci, dacă posesorul cambiei o transmite după scadență prin gir, nu se poate să nu transmită cesionarului și exercițiul acțiunii cambiare ce-i aparține, fiind-că vânzarea sau cesiunea unei creanțe coprinde și accesoriile ei precum: cauțiuni, privilegii și ipotecă (art. 1396 it., 1541 C. civ.). În consecință, dacă cesionarul nu poate să se prevaleze de acțiunea născută din titlu *jure proprio* și prin efectul unui nou raport cambiară, poate însă să se prevaleze *jure cesso* în baza unui drept cedat transmis lui, punându-se în locul cedentului.

Litera însăși a art. 281 (it. 260) ne confirmă aceasta. În adevăr girul, zice acest articol produce efectele unei cesiuni; or, cari sunt efectele cesiunii? Evident acelea de a transfera cesionarului toate drepturile cedentului, coprinzând precum este scris în art. 1396 C. civ. (it. 1541) accesoriile creanței, cum ar fi cauțiunile, privilegiile, ipotecile. Deci, dacă cedentul în baza cambiei avea dreptul de a lucra contra debitorilor cu acțiunea cambiară, nu se vede pentru ce acest drept n'ar trece cesionarului. Conclusia iese în adevăr așa de limpede și clară că e de mirare cum poate să rămâe indoială. Și cu toate acestea am văzut scriitorii autorizați și jurisprudențele curților superioare admitând opinia contrarie.

Când se zice în opinia contrară că despuiață cambia de gir și de efectele sale reducându-se la titlu și efectele cesiunii, urmează că încetează acțiunea cambiară și proprie a girului, rămânând numai acțiunea ordinară a creanței cambiare; este că de la o premisă greșită se ajunge la o concluzie eronată, se confundă efectele pe cari girul le produce după scadență între girante și

giratar și acela ce le produce față de terții. În raporturile dintre girante și giratar efectele girului fiind acelea ale cesiunii, nu există contract cambiară și deci nu e cazul de a vorbi de acțiune cambiară, care e concedată pentru garantarea contractului cambiară; însă, în raporturile cu terții giratarul după scadență ia locul girantului. Poziția terțiilor debitori rămâne neschimbată și e tot aceea ce ei o aveau la epoca scadenței cambiei, și precum atunci posesorul ar fi putut lucra contra lor cu acțiunea cambiară, tot așa poate să lucreze și cesionarul lui, căruia însă ei vor putea opune toate excepțiunile ce ar fi putut să le opue cedentului. Ar fi, în adevăr, neologic și straniu ca contractul de cesiune să modifice obligațiunile luate de precedentii debitori cari au rămas streini unei atare cesiuni⁽⁹⁾.

S'a mai zis, după cum am văzut, că puterea executorie (art. 323 ital. care la ei e un atribut al acțiunii cambiare) este acordată de lege *ad personam*, adică aceluia care posedă cambia în ziua scadenței, însă aceasta nu e adevărat, fiind-că art. 323 it. declară, în adevăr, că cambia are efectele titlului executor prin exercițiul acțiunii cambiare, dar unde este persoana pe care a avut-o în vedere legea, când în cambii este cu totul incert cine va fi posesor la scadență? Deci legea nu zice că posesorul cambiei poate lucra pe cale executorie ci că cambia are efectele titlului executor.

Dar ceea ce este și mai edificator în privința sensului ce trebuie să dăm cuvintelor «efectele cesiunii» rezultă din art. 278 (it. 257) C. com. în care se zice că: *in caz de gir al unei cambii neajunse la scadență cu clauza «nu la ordin» sau alta echivalentă, acel gir are efectele unei cesiuni* și nimeni nu se îndoește că în mâna giratarului cu această clauză, cambia nu pierde eficacitatea ei și acțiunea cambiară încă mai există.

S'a mai zis că prin efectul scadenței se stinge viața cambiei. Aceasta e adevărat, însă efectul e numai acela care limitează efectele girului la acela ale cesiunii. Cu scadența cambiei abia atunci începe a lua naștere acțiunea executorie cambiară și își ține eficacitatea cinci ani, și dacă cesionarul nu se poate prevala *jure proprio* de acțiunile cambiare, se poate prevala totdeauna *jure cessionis*⁽¹⁰⁾.

Unul din cei mai distinși comercialiști Bolafio⁽¹¹⁾ combate în mod strălucit vechile prejudicii ca: execuțiunea este un privilegiu procesual concedat *intuitu personae* prin calitatea de giratar; transferarea creanței nu coprinde și transferarea titlu-

(9) Prof D. Supino. Loc. cit.

(10) D. Supino. Loc. cit.

(11) Note, Temi 1902 p. 409; 1903 p. 830; Rivista di Diritto etc. 1906. IV, II, 146 nota.

lui în care numai, residă acțiunea cambiară; scăzută cambia încetează funcțiunea sa economică prin care nu mai este posibil a lăsa să supra-vețuiască noui raporturi cambiare; că, în fine, puterea executivă a titlului și limitarea impusă debitorului în modurile de a o combate este inconciliabilă cu pozițiunea mai favorabilă în care codicele voește să-l așeze.

În adevăr, iată cum se exprimă: «De la emisiune până la scadență, cambia completează și întărește organismul său: o completează în trată prin acceptațiune; o întărește în orice cas prin giruri și avaluri. Ajunsă scadența, organismul cambiari e perfect oferind remediul rigorei cambiare care e o calitate a sa naturală, posesorului care nu a obținut plata de la principalul obligat. Deci rigoarea cambială nu e un *privilegiu personal* ci o calitate întrensecă, substanțială a oricărei cambii regulate. Dacă ultimul posesor nu vrea să lucreze cambiarmențe poate ceda cambia la alții. Însă ceea ce cedează este *cambia* iar nu simpla *creanță* care e documentată prin cambie; pentru că creanța fiind incorporată în titlul cambiari este neșeparabil de el. Cine dobândește cambia o dobândește dar în starea în care se găsește la scadență cu calitățile ce-i sunt inerente și pe cari tempestiva execuțiune a formalităților legale le-au menținut întregre. Organismul cambiari nu se sînge de cât prin decadentă sau prin prescripțiune... Susținătorii opiniei contrarii zicând că execuțiunea se datorește circulațiunii cambiale aduc adevăratul motiv pentru care a fost instituită. Însă, să ne răspundă puțin și convingător la această întrebare: pentru ce debitorii cambiari trebuie să înceteze de a fi debitori cambiari numai pentru că ultimul posesor a cedat altora cambia? De ce un fapt străin lor ar schimb natura și intima vigoare a obligațiunii lor? Cum să admitem că dacă judecata executorie cambiară a fost începută deja, încetarea cambiei să facă *tabula rasa* ridicând acțiunea cambiară cesionarului? De sigur cesiunea ameliorează situația obligațiilor cambiari acordându-le lor dreptul de a opune cesionarului și excepțiunile *ex capite indossantis*, adică de a considera personal» (art. 349—it. 324 c. com.) și excepțiunile ce pot opune cesionarului care cere plata ca acelea ce se cuveneau față cu cedentele său cu cedentii. Dar aceasta se cuvine lor pentru că elimină pricolele unui gir tardiv împlinit în scop de fraudă. Așa că lărgirea apărării în privința excepțiunilor personale și în limitele în cari sunt oposibile (art. 349, 324 it.) nu *alterează natura judecăței cambiare* (12).

(12) Iată și recenta decisiune a Curții de apel Brescia din 1 August 1905 (Revista di Diritto, etc, t. IV, 1906, II, 146) pe care o reproducem în sprijinul opiniei ce susținem:

Art. 277 (it. 256) zice Curtea de casație din Napoli, 10 Decembrie 1900 (Loc. cit.) dispune că «proprietatea cambiei cu toate garanțiile și drepturile ce decurg dintr'nsa se transmite prin gir» fără să facă distincție dacă cambia e ajunsă sau nu la scadență, și în al. ultim zice că «giranții sunt solidar răspunzători de acceptarea și plata cambiei la scadență», și de altă parte art. 281 (250 it.) relativ la cambia scăzută în momentul girului se rapoartă la regulile cesiunii prevăzute în codicele civil. Or, dacă art. 1397 (it. 1541) c. civ. esclude responsabilitatea cedentului relativ la solvabilitatea debitorului cedat, în lipsă de obligațiune expres convenită, trebuie în mod necesar să conchidem că numai în aceasta a voit să facă o diferență specifică, de o parte între girant și giratar al unui efect nescăzut și de altă parte între girant și giratar al unei cambii deja scăzute. Și în relațiunile dintre giratar și debitor nu poate să existe de cât această diferență: dacă girul este mai înainte de scadență, debitorul poate să opue numai excepțiunile personale aceleia ce exercită acțiunea cambiară (art. 349 c. com.—it. 324); dacă însă girul

Până la proba contrariă se presupune că girul în alb este pus înainte de scadență.

În girul după scadență care are numai efectele cesiunii trebuie a distinge efectele între cedent, cesionar cu debitorii cedat și efectele exclusive între cedent și cesionar.

Cesiunea nu schimbă condiția juridică a debitorului cambiari, însă limitează efectele sale între cedent și cesionar cu care acest din urmă poate să se prevaleze de acțiunea cambiară.

Apelantul Bacalossi susține că cav. Bruni, ca giratar al cambiilor după scadență, nu putea să exercite acțiunea cambiari contra prohibițiunii din art. 260 C. com.

Tribunalul n'a admis această excepțiune de și admite că tesa este așa de disputată în doctrină și jurisprudență, nici Curtea nu poate ascunde că se găsește în fața unui punct controversat asupra căruia nu s'a zis încă ultimul cuvânt fiind divergență de opinii cari și acum există între cei mai repuți maestri de drept și autorizate magistraturi ale regatului.

Ast-fel fiind, Curtea va încerca a justifica opinia pe care în speță trebuie să o îmbrățișeze, care e aceeași care e adoptată și de Tribunal prin sentința atacată cu apel.

Înainte de toate observă Curtea că girul cambiei către Bruni a fost pus în alb și trebuie a se presupune că a avut loc mai înainte de scadență până la proba contrariă (urmează demonstrația acestui punct care nu ne interesează acum)

Însă, chiar cercetând cesiunea în punctul său substanțial Curtea observă că art. 260 C. com. statuiază că girul unei cambii deja scăzută produce numai efectele unei cesiuni și că din această dispoziție legislativă numai, susținătorii opiniei că nu se poate exercita acțiunea cambiari a unui titlu girat după scadență, trag argumentele în favoarea tesei lor, argumente în adevăr de mare valoare, dat fiind autoritatea celor ce combat tesa, dar care după părerea Curții nu învinge argumentele contrarii, de și susținute de maestrii de drept tot așa de autorizați.

Se zice, în substanță: când cambia e scăzută încetează funcțiunea sa economică, ea nu mai are puterea de a crea cu giruri noi și independente raporturi cambiare, cambia girată după scadență trebuind să fie echivalată cesiunii cu efectele sale, căci așa vrea legea și fiind-că cesiunea unui drept de creanță nu transferă cesionarului de cât puterea de

a avut loc pe o cambie deja scăzută, e permis debitorului să deducă toate excepțiunile cari prin efectul cesiunii se puteau de alt-fel opune girantului său cedentului. Ast-fel delimitate caracterele diferențiale ce disting girul de cesiune, ori cine poate vedea că chiar când girul este după scadență, dreptul cedat se transmite în starea în care era în momentul cesiunii, cesionarul intră în toate drepturile cedentului care nu are alte datorii de cât cele prescrise de art. 1392 (it. 1542) fără ca condiția acceptantului său ori căruia alt subscriitor al cambiei să poată suferi vr'o schimbare oare-care. În fine, acțiunea cambiara inerentă creanței cedate și constituind într'un fel oare-care accesoriul cesiunii (art. 1396 c. civ., it. 1541), precum se putea exercita de girant sau cedent contra debitorului principal și celor subsidari, tot așa se poate exercita de giratar și cesionar contra fie-cărui din aceia. Art. 281 (it. 260) regulează raporturile interne dintre girant și giratar, însă nu regulează raporturile cu debitorii precedenți, care rămân supuși la consecințele cambiare ale girului cu toată cesiunea și substituirea unuia în locul altui creditor.

În sprijinul unei atari interpretări ale art. 281 (it. 260) avem art. 343, 344 C. com. (it. 318, 319). conform cărora posesorul unui efect cam-

a cere creanța, deci și giratarul unei cambii scăzute nu va putea să se prevaleze de cât de acțiunea ordinară civilă pentru a scoate valoarea creanței cedate lui.

Curtea observă că printre alte efecte ale cesiunii principale e și acela de a transfera cesionarului drepturile ce aparțin cedentului în momentul cesiunii, ast-fel că cesionarul față de obiectul cesiunii e pus în locul și starea cedentului.

Acestea spuse, dacă în cazul girului cambiei aceasta nu încetează de a fi cambie, chiar când girul său a fost după scadență dacă girantul care în cazul de față era banca primitoare, fiind vorba de cambie nedomiciliată pentru care nu era necesar protestul, avea dreptul de a executa pe debitorul cambiar, pentru ce n'ar putea prin gir să transfere și acest drept operând ast-fel o cesiune imperfectă?

Se admite că cambia scăzută a pierdut în momentul scadenței funcțiunea economică așa că nu se mai poate continua circulația cambiara, se admite că debitorul va putea să opune giratarului excepțiunile ce putea opune cedentului, însă nu se înțelege cum prin efectul cesiunii ar putea să se micșoreze un drept al cesionarului care era inerent obiectului cesiunii.

Este deci trebuința de a cerceta cu ce estensiune trebuie să se explice art. 260 C. com și Curtea cu autoritatea lui Vidari opinează că trebuie să distingem pentru înțelegerea articolului între efectele cesiunii în raporturile dintre cedente și cesionar către debitorii cedat și efectele cesiunii între cedente și cesionar.

Față cu primii, adică cu debitorii cedat, cari au rămas streini de cesiune, nu li s'a schimbat prin aceasta condiția lor juridică care rămâne aceeași cum era înainte de cesiune, însă din contră se schimbă raporturile între cei de al 2-lea și adică între cedente și cesionar. pentru-că în raporturile lor cesiunea desfașoară toate efectele sale întregi și adică schimbă pe girant în cedente și pe giratar în cesionar, cu care se atinge scopul art. 260 C. com., că adică cu scadența cambiei soarta obligațiilor în puterea ei rămâne irevocabil fixată, așa că nu mai este în puterea cambiei de a da viață la obligațiunii noi succesive.

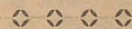
biar după scadență, adică neplătită la scadență, este admis la acțiunea de regres fără ca următorul articol 350 (it. 325) C. com. care enumeră casurile de decadența unei atari acțiuni să prevadă și pe acela al girului pus pe o cambie deja scăzută.

Îată pentru ce noi admitem părerea că girul după scadență păstrează acțiunea cambiara în persoana cesionarului.

G. N. Toneanu

Ianuarie 1907, Galați

Avocat

JURISPRUDENȚĂ

JUDECATORIA OCOLULUI III BUCUREȘTI

Audiența de la 4 Ianuarie 1907

Sotir Naum cu Gh. Stroica

Martori. — Dacă art. 186 Pr. civilă e aplicabil la judecătorii de pace.

Art. 186 din procedura civilă, conform căruia lista de martori și taxele pentru citarea lor, trebuie depuse sub pedeapsă de nulitate în termen de cinci zile de la admiterea probei testimoniale, nu se aplică la judecătorii de pace.

Judecata,

Asupra incidentului ridicat de defendor, că martorii nu pot fi ascultați de oare-ce lista a fost depusă, peste termenul de cinci zile prevăzut de art. 186 pr. civ.;

Având în vedere că conform articolului 740 pr. civ. legea judecătoriilor de ocoale a rămas și este încă în vigoare, și deci, judecătorii de pace nu pot să aplice procedura civilă, care reprezintă dreptul comun în materie de procedură, de cât atunci când pentru rezolvirea unei chestiuni nu se prevede nimic în legea lor specială; iar dacă chestiunea este prea dificilă de oare-ce nu este text de lege relativ la ea nici într'una din legi, judecătorul de pace este dator să o rezolve făcând uz de principiile generale ce rezultă din economia legii sale speciale, adică conform spiritului ei și numai în cazul extrem când aceste principii nu l'ar lumina în destul trebuie să facă apel și la cele ce se degajează din procedura dreptului comun;

Având în vedere că articolele 103 și 105 l. j. de pace, prevăd proba testimonială, arătând modul cum trebuie citați martorii și după cererea căreia din părți;

Că ast-fel fiind a admite aplicarea art. 186 pr. civ. la judecătorii de pace este a trece peste prevederile l. j. de pace făcând din ea «tabula rasa» și a aplica dreptul comun atunci când legea specială rămasă în vigoare reglementează în mod precis, clar și complet cum vor fi chemați martorii, aceasta cu atât mai mult când este vorba de nulități, relativ la cari interpretarea urmează să fie strictă, conf art. 735 pr. civ. al. 3, nulitatea trebuind să fie prevăzută expres de legea ce se aplică în speță aceea a judecătoriilor de ocoale care nu prevede nici o nulitate pentru listele de martori depuse după 5 zile de la admiterea acestei probe și este caracterizată prin foarte puținele nulități ce cuprinde relativ la actele de procedură;

Având în vedere că cel mai puternic argument al

celor ce susțin tema contrarie este acesta: art. 103 vorbind între altele și de proba cu martori adaogă în partea sa finală «dacă aceste diferite probe sunt admisibile» ceea-ce înseamnă că ne trimite la dreptul comun spre a ne lumina asupra admisibilității probelor și deci face obligatorie pentru judele de ocol aplicarea articolului 186 pr. civ.; că acest raționament este neîntemeiat, de oare-ce materia probelor de și cu drept cuvânt este considerată că face parte din procedură, totuși ea este tratată de legiuitorul nostru în codicele civil în mod complet și acolo ne trimite legea judecătorilor de pace, iar nu la art. 186 pr. c. care pe lângă că este posterior codului civil și legii j. de pace, dar conține o dispozițiune relativă nu la admisibilitatea probei testimoniale, ci la procedura de urmat pentru a propune în mod util martori, precum articolele următoare se ocupă cu mijloacele de constrângere, iar art. 196 pr. c. cu modul cum depun jurământul, toate simple dispozițiuni de procedură, dintre care cele din urmă se aplică la judecătorii de ocol, de oare-ce legea specială nu prevede nimic similar; că dacă am admite că art. 186 pr. c. face parte din dispozițiunile care reglementează admisibilitatea probei cu martori, implicit ar trebui să admitem toate consecințele, între care cea mai elementară ar fi că o parte pierzând la prima instanță dreptul de a i se audia martorii pe motiv că n'a depus lista în 5 zile, n'ar avea drept să ceară a i se admite proba testimonială în instanța de apel, ceea-ce nu este juridic după cum a hotărât chiar Curtea de casație (S. I, Dec. 434/906) unde spune că «nu poate să aducă decăderea părții de a produce proba cu martori ce i s'a admis de o instanță de cât înaintea acelei instanțe ci nu d'înaintea instanței superioare.»; Că de alt-fel chiar faptul că decăderea prevăzută de art. 186 pr. civ. nu poate avea loc de cât posterior discuțiunii asupra admisibilității probei testimoniale, discuțiune rezolvată printr'un jurnal preparatoriu, ne dovedește până la evidență că nu face parte articolul 186 pr. c. din articolele la care ne trimite art 103 l. j. d. p.;

Având în vedere că din însăși textul art. 186 rezultă că el nu se aplică de cât la tribunale în afacerile civile și comerciale, de oare-ce decăderea din dreptul de a se audia martorii se produce pentru partea litigantă nu numai când n'a depus lista în termen de cinci zile, dară chiar și atunci când depunând-o în acest termen n'a justificat înăuntrul lui și plata taxelor de citațiuni; că modul în care este redactată această parte a articolului este categoric știut fiind-că la judecătorii procedura se îndeplinește de parte fără nici o plată de taxe; iar a asimila plata de taxe cu scoaterea citațiilor și înmânarea lor este a legifera, iar nu a interpreta legile, căci plata taxelor completează scopul urmărit de legiuitor prin art. 186 pr. civ. garantând seriozitatea martorilor propuși și intențiunile părții ca fiind lipsite de ori-ce spirit de șicană, pe când simpla scoatere a citațiilor nu prezintă nici o utilitate în acest sens, de oare-ce nu constituie nici o pedică pentru partea de a pune o mulțime de martori din cari să aleagă după trecerea termenului pe cei favorabili.

Având în vedere că aplicând art. 186 pr. c. am îngreuna soarta împriicinărilor de la judecătorii de pace ceea ce este cu totul contrar spiritului legiuitorului care tinde la împăcarea părților sau la o judecată simplă, fără forme, cu puține nulități de procedură, cum este logic să fie pentru o populație săracă și incultă;

Având în vedere că neaplicând la judecătorii de ocole art. 186 pr. c. se face o jus'a interpretare a principiilor de drept, după cum mai rezultă și din următoarele: Procedura civilă fiind dreptul comun în materie de procedură, trebuie aplicată ori de câte ori procedurile speciale nu conțin dispozițiuni pentru rezolvarea unei chestiuni utile spre a se da o cât mai bună soluțiune procesului și aceasta este argumentul primor-

dial al celor ce susțin că art. 186 pr. c. se aplică la judecătorii.

Dar procedura penală, nu prevede un termen înăuntrul căruia să trebuească a se pune lista de martori de și conține ca și l. j. d. p. dispozițiuni relative la proba testimonială, la chemarea și ascultarea martorilor.

Procedura penală este o lege specială și netăgăduit la tribunalele corecționale se aplică procedura civilă, ori de câte ori se simte nevoie cum este de ex. importanta materie a citațiilor. De asemenea același interes îl are societatea și în penal ca și în civil de a garanta seriozitatea martorilor propuși și a evita căutarea unor martori de meserie cari să spună nu ceea ce au văzut ci așa cum le cere partea care i-a plătit. Deci, dacă ar fi juridic să aplicăm art. 186 pr. c. la judecătorii de ocole, în lipsă de text special, pe simpla bază că reprezintă dreptul comun, tot așa de juridic ar fi să-l aplicăm și la tribunalele corecționale, ceea-ce însă nu s'a susținut de nimeni, cu drept cuvânt; căci aceasta ar însemna a legifera, iar nu a interpreta legile;

Pentru aceste motive, respinge incidentul, etc.;

Judecător (s) V. Toncescu

grefier (s) Dogeanu

BIBLIOGRAFIE

A apărut în Institutul de arte grafice **Minerva**:

Colecțiunea generală a legilor României

Care coprinde: **Legile,**
Convențiunile, Aranjamentele,
Decretele, Regulamentele,
Deciziunile Ministeriale, etc.
Pe anul 1905

Cu adnotări istorice și de concordanță, de *Dem. C. Bădulescu, Victor Rațiu, Const. Țunescu,* avocați.

Lucrarea e onorată cu o subscripție de către Consiliul de disciplină al baroului de Ilfov.

Această lucrare unică în felul ei până azi, o recomandăm ca foarte utilă oamenilor noștri cari practică dreptul.

De vânzare la Redacția ziarului *Curierul Judiciar* cu prețul de 10 lei broșat.

A apărut în broșură interesantul studiu «*Observațiuni asupra legii pentru Consolidarea concesiunilor de petrol*» de d-l George G. Danielopolu, profesor Universitar, avocat.

Bugăm stăruitor pe abonații rămași în întârziere cu plata abonamentelor, să trimită sumele datorate prin mandat poștal, direct la administrația ziarului *Curierul Judiciar*, București: sau să plătească la prezentare numai în mina incasatorilor, *I. Riveanu*, pentru provincie, și *I. St. Tudoroiu*, pentru Capitală, în schimbul chitanțelor ce vor emite din registru cu mateă, învestite cu ștampila *Curierului Judiciar*.